

НОВА СВѢТЛИНА

Нѣколко психически сеанси.

(Продълж. отъ кн. VIII-IX).

6-о Непосрѣдствено писмо, т. е. писмо получено безъ помощта на нѣкоя личностъ, право отъ невидимитѣ.

Тѣй като графинята не бѣше достатъчно удовлетворена отъ резултата на съобщението съ своя племенникъ, тя настояваше и чакаше за едно доказателство по-удовлетворително. Когато запалиха свѣщъ за да си отпочинатъ и медиумитѣ, тя се възползова отъ това малко врѣме и тури на масата една визитна картичка на своя мъжъ, съ горѣщо желание, да получи непосредствено писмо и да опита дали не ще познае почерка на своя умрѣлъ племенникъ.

Професоръ Седмирадски и Д-ръ Сантанжело направиха сжщето и, слѣдъ като прѣгледаха добрѣ картичкитѣ, оставиха ги на масата.

Въ свършенна тъмнина тѣ постояха 6-7 минути и само чакаха опрѣдѣления знакъ за да запалятъ свѣщъ. Прѣзъ това кратко врѣме се слушаше голѣмъ шумъ; нѣкои казваха, че слушали ясно какъ моливъ пише на масата, други увѣряваха, че много рѣцѣ продължително се движали и мѣтали нѣщо като нѣкой прѣдмѣтъ изъ въздуха, като произвеждаше едно чувствително провѣтряне. Тѣй сжщо се чуваха и нѣкои удари по стѣнитѣ, нъ отъ малка важностъ.

На дадения знакъ ние запалихме лампата и на мѣрихме тритѣ картички, по които имаше три разни

писма. Върху картичката на Г-жа Менарди имаше писано слѣдующето: „Немога да се съобща съ васъ на руски езикъ!“ На картичката на г-нъ Семирадски имаше писано: „Браво професоре!“ и пр. Най послѣ върху картичката на Сантанжело имаше нарисуванъ единъ кръстъ. Това бѣше неговото горѣщо умствен-но желание.

7-о Прѣнасяне на масата далечъ отъ медиумиче-ската вѣрига.

Като съднахме изново на мѣстата си, съставихме вѣригата и изгасихме лампата; слѣдъ това почнаха да се произвеждатъ нови явления.

Тѣй като въ миналия сеансъ опититѣ отъ връзване и развръзване медиумитѣ сполучиха великолѣпно, тази вечеръ пакъ същото желание изявихме, да се повторатъ същитѣ ошито.

Слѣдъ това помолихме медиума Д. Ж. да се скрие задъ една дълга завѣса висяща на едно вѣже, връзано задъ дѣския жгълъ отвѣдъ медиумитѣ; ние взехме едно парче тънка връвъ (канавъ), което биде прѣгледано отъ всички присѣтствующи съ голѣмо внимание и безъ да го турнемъ на масата, нито на друго нѣкое мѣсто отдалечено отъ присѣтствующитѣ, дадохме да го дръжатъ отъ единия край г-нъ Семирадски, а отъ другия графъ Менарди.

Щомъ като се състави изново вѣригата и се угаси лампата, тутакси чухме, че невидимитѣ почнаха да изпълняватъ желаемото явление. Слѣдъ нѣколко минути масата се поклати, по-послѣ се повдигна на двѣтѣ си ноги и най-послѣ на едната си нога, като се влачеше на пода и се опитваше да се повдигне съвѣмъ високо; внезапно тя бързо се вдига отъ земята, замина надъ главата на Г-жа Менарди, надъ главата на мъжа ѝ, надъ медиума С... и падна задъ завѣсата висяща въ жгъла, къмъ дѣсното рамо на медиума Б..., като описа една геометрическа параболъ.

Трѣбва да забѣлѣжимъ, че прѣзъ всичкото това врѣме вѣригата не биде никакъ прѣустановена въ тази толкосъ мѣчна работа, изпълнена въ свѣршенна тъмнина и при това безъ да прѣтърпи нѣкой отъ присѣтствующитѣ нѣкоя врѣда или ударъ. Прѣди внезапното въздигане на масата канапчето биде грабнато отъ рѣцѣтъ на онѣзи, които го държахъ.

Тѣ веднага прѣдизвѣстиха присѣтствующитѣ за да не се случатъ нѣкои недоразумения.

Между това невидимитѣ задъ завѣсата почнаха усърдно да работятъ. Ние постоянно слушахме какъ канапчето минаваше бързо надъ масата и прѣзъ краката на масата; неговия шумъ се слушаше ясно и опредѣлено.

Психически материализирани рѣцѣ често удрѣха по стѣнитѣ и мобилитѣ. Завѣсата постоянно се клатеше и въ срѣдата, около която се съставляваше вѣригата отъ присѣтствующитѣ, се чуеше ясно шума на едни прѣсти и плѣскането на рѣцѣ, които твърдѣ шумно се удряха едни о други. Последваха три удара за освѣтление, които се дадоха повѣлительно. Задъ завѣсата намѣрихме медиума Д. Ж. прострѣнъ на масата и врѣзанъ отъ главата до колѣната; краката му бѣха свѣрзвани стѣгнато за краката на масата. Рѣцѣтъ му съ стиснати длани бѣха свѣрзвани отзадъ на крѣста му и обвити нѣколко пѣти съ една вълнена лента; главата му бѣше наведена надъ гърдитѣ чрѣзъ дрънкането на въжето, което го стискаше задъ врата му и което съ много възели и обвивки достигаше до краката на масата.

Повечето отъ присѣтствующитѣ оставиха минутно веригата за да прѣгледатъ медиума; всички се увѣриха, че това врѣзване и обвиване бѣше толкосъ мѣчно и прѣцлѣтено, щото бѣше окончателно рѣшено, че медиума самъ не можеше никога да врѣжи себе си тѣй, даже и ако би билъ подпомогнатъ отъ нѣкого. Случая бѣше изумителенъ, защото

тъмнината бѣше съвършенна, а употребеното време състоеше само отъ нѣколко минути.

Нъ туй не бѣше всичко. Въ това сѣщо време едно друго двойно свързване се извърши. Графиня Менарди и медиума Б... се намѣриха свързани за столоветѣ си, тя за ржката, а той за талията.

Вѣригата и тъмнината изново установени, медиума Д, Ж... бързо биде развързанъ и освободенъ отъ невидимитѣ; той се върна на мѣстото си безъ да пострада нѣщо, освѣнъ една малка, неважна болка на шията и ржцѣтѣ си.

Слѣдъ нѣколко секунди професоръ Семирадски и медиума Д. Ж. първи забѣлѣжиха фосфорическата свѣтлина около медиумитѣ; ние помислихме, че ще се произведатъ свѣтящи явления; и дѣйствително лежки испарения почваха да се събиратъ много гиздаво на кжлбовидни облачета; послѣ полетка-легка се сгжстиха и съставиха едно голѣмо кжлбо отъ свѣтла материя, която слѣдъ малко се прѣобрази на една прѣкрасна фосфорическа ржка. Тази ржка много разумно отговаряше съ въодушевени движения на всичкитѣ въпроси, които ѝ задавахме; послѣ, веднага се обърна къмъ професора Семирадски, потупна го по рамената и исчезна, като остави слѣдъ себе си една дълга свѣтла опашка, като комета. Слѣдъ нѣколко минути други по-малки свѣтящи облачета, нѣ по-блѣстящи, се явиха и исчезнаха, като се съставляваха ту самопроизволно, ту по наша просба. Господинъ Хсфманъ се обърна къмъ тѣзи свѣтливи, като имъ се помоли да произведатъ явленията на малки летящи пеперуди, които бързо се движаха и се послѣдваха съ забѣлѣжителна леккость, като описваха гиздави линии и разни хубави вигъ-заци, подобни на искусствени ракети. Тѣ много често се присѣдиняваха и съставляваха само една малка свѣолина; слѣдъ малко, като се раздвояваха, появяваха тзново своята игра, догдѣто тѣхната свѣтяща сила итслабваше, се свиваше въ единъ бѣлизникавъ облакъ

и изчезваше отъ прѣдъ очитѣ ни. Между всичко това, флуидическитѣ ржцѣ продължаваха своитѣ ципания и разни тропания, повторени по пода и масата.

Явления за дезорганизацията на материята.

Къмъ края на сеанса, медиума С. падна въ криза; той се свиваше, стѣнеше и дишаше много трудно, обзветъ отъ страшни конвулсии; вслѣдствие на това ние се надѣвахме да видимъ нѣщо извънредно. Всѣкой неподвиженъ сѣдѣше на своето мѣсто безъ да обръща ни най-малко внимание на медиума, до гдѣто едно типтологическо съобщение ни заповѣда да запалимъ свѣщъ. Нѣ каква оригинална и неочаквана сцена се прѣдстави прѣдъ очитѣ ни! Г-нъ С... бѣше дълбоко заспалъ, главата му бѣше наведена на гърдитѣ, а медиумитѣ го държеха стѣгнато за ржцѣтѣ; тѣ на своето честно слово се закълнаха, че не сж го оставили нито една минута.

За наше голѣмо удивление, медиума С... се на-мѣри само по риза, лишенъ отъ жакета си, който прѣди една минута носѣше. Какъ стана всичко това?

Това бѣше едно прѣкрасно явление отъ разрушението на материята. Не бѣше възможно да се съблѣче жакета на С... безъ да бѣде дръпнатъ и изваденъ отъ ржцѣтѣ му, а ржцѣтѣ му ги държаха стегнато двамата медиума. И тѣй жакета биде дезорганизиранъ, или по-добрѣ, разложенъ отъ разумнитѣ невидими сили, които го хвърлиха доста далечъ отъ медиума и тамо го съставиха изново безъ да оставатъ никаква слѣда отъ всичката тази толкосъ трудна работа.

Обяснението, което ще направимъ по-долу, ни се види най-коренното: Въвеждането въ дѣйствие четвъртото измѣрение, както и Zölnner слѣдъ своитѣ психически опити съ Следъ ни внушава, е най-правдоподобната хипотеза. Явленията отъ сжщата природа сж и най-честитѣ. Уилиамъ Круксъ тѣй сжщо

обяснява тѣзи явления, като приема сжщата хипотеза, която и ние.

Жакета на С... се намѣри повесечъ на въжето, което дръжеше завѣсата, на едно достатъчно разстояние далечъ отъ вѣригата — два метра и осемдесетъ сантиметра висока отъ пода! Г-нъ Хофманъ, за да вземе дрѣхата на медиума С..., се принуди да се качи на масата и да одрѣже съ ножче многобройнитѣ възели, съ които бѣха връзани краищата на рѣкавитѣ.

Тука спрѣхме сеанса, защото, слѣдъ като изгасихме свѣщъта, ни се каза думата „сбогомъ“.

Вторий сеансъ.

30-ий Мартъ 1894 г. — На този сеансъ присѣствуващи бѣха: Г-нъ Докторъ Рише, професоръ Семирадски и докторъ Сантанжело, Г-нъ Хофманъ, графиня и графъ Менарди, Деспре-Жозевъ, Ломбарди, Н. Д., Е. Жиорли, Ж. Торарелли; Р. Камилли и Л. Пачини. Медиумитѣ бѣха трима г-да: Б., С., и Д. Ж...

Едва се състави вѣригата и тропанията на масата почнаха да ехтатъ по-силни отъ обикновенното. Лицата на медиумитѣ се освѣтляваха отъ голѣма свѣтлина. Дръ Рише ни посвѣтва да отдалечимъ лампата, а г-нъ Хофманъ настояваше, явленията да се получатъ при червена свѣтлина за по голѣма гаранция. И дѣйствително легки и много пжти повторени удари се чуха въ масата, които полегка-лежка се усилиха.

Два пжти ритмически удари се чуха, сжщи като онѣзи, които по-рано направиха на масата Г-да Хофманъ, Менарди и Рише.

Нѣколко силни движения на масата ни направиха да прѣдположимъ, че тя се стареа да се повдигне, и за по-голѣмъ успѣхъ обвърнахме лампата къмъ стѣната; медиумитѣ, вмѣсто да се освѣтляватъ на право,

се освѣтляваха чрѣвъ отражението на свѣтлината.

Слѣдъ това масата почна да се движи по всичкитѣ направления, да скача, да се вдига на една нога, на двѣ, безъ да се спрѣ; най-послѣ тя се повдига на въздуха съ голѣма бързина, постоя една минута и падна на същото мѣсто.

Присѣтствувающитѣ можиха да констатиратъ; че явлението бѣше извршено подъ такива условия, щото не бѣше възможно никаква прѣдполагаема мистификация. Всичкитѣ лица, които съставляваха вѣригата, се държеха постоянно на мѣстата си и въ неспрѣжкнатото съобщение: Г-да Ломбарди, Хофманъ, Жиорли и Пацини, които не участваха въ вѣригата, се освѣтляваха отъ слабата свѣтлина на лампата; тѣ се виждаха ясно и бѣха вънъ отъ всеѣка възможность да подѣйствуватъ върху явленията. Слѣдъ изпълнението на тѣзи феномени, г-нъ Рише настояваше убѣдително да се отдалечи лампата, която най-послѣ турнаха въ най-отдалечения жгълъ на стаята, а отъ тамо изново я взеха и я турнаха къмъ стѣнната задъ г-да Жиорли и Пацини.

Трѣбва откровенно да кажемъ, че, слѣдъ отстранението по такъвъ начинъ свѣтлината, стаята остана твърдѣ малко освѣтена и явленията, които послѣд-ваха, се изпълниха почти въ съвършена тъмнина.

Слѣдъ нѣколко минути, на медиума С... му стана много злѣ, той почна да трепери съ силни конвулсии. Докторъ Рише и графъ Менарди, които го дръжаха за ръцѣтъ, почнаха да се безпокоятъ за неговото здравие; нъ г-нъ Хофманъ ги успокои, като имъ се помоли да иматъ търпение, защото той прѣд-виждаше нѣкое ново явление. Той не се излъга; щомъ като медиума прѣстана да се движи и трепери, скнаха третѣ удара да се запали свѣщъ. При свѣтлината видѣхме, че медиума С..., когото постоянно дръжаха, отъ дѣсната страна г-нъ Менарди, а отъ лѣвата г-нъ Д. Ж..., нѣмаше вече бѣлата си жилетка, която лѣжеше на масата; нъ още по-чудно бѣше

това, че С..., който нѣмаше вече долната си дрѣха, бѣше покритъ съ джакета си. Господинъ Менарди увѣряваше съ своето честно слово, (и не ще бѣде излишно да забѣлѣжимъ, че Графъ Менарди е капитанинъ въ руската армия), че нито една минута не оставилъ ржката на медиума свободна, освѣнъ това и той самъ не усѣтилъ ни най-малко движение при своята ржка.

Това явление отнесѣхме къмъ класа на: *Дезорганизация на материята*, или нѣкоя друга възможна ipotesi. Д-ръ Рише, изуменъ прѣдъ това явление, се провикна. „Това е дѣйствително едно чудо! Това е нѣщо извънредно!“ Професоръ Семирадски и Д-ръ Сантанжело громко обявиха своето удивление, като увѣриха, че подобни явления, толкосъ чудесни, бѣха отъ най-голѣмъ интересъ и надминаваха всички онѣзи, които до тогава сж получили чрѣзъ помощта на Евзапия Паладино.

Прѣпираха се върху този въпросъ, прѣгледаха внимателно жилетката на медиума, послѣ почнаха изново опититѣ, съ надѣжда да сполучатъ други нови явления.

Слѣдъ нѣколко минути се чу единъ легкъ шумъ, подобенъ на едно листо книга, което лѣти. Този шумъ приближаваше отъ къмъ графъ и графиня Менарди. Като постепенно шума се увеличаваше, всички разумѣха, че той дѣйствително произлизаше отъ едно листо книга лѣтяще на въздуха, на една достаточна височина.

Листото падна върху ржката на графиня Менарди и въ сжщата минута заповѣдъ се даде да запалятъ свѣщъ. При запалената свѣщъ всички съ удивление видѣхме прѣдъ очитѣ си, една дълга лента отъ книга, около 50 сантиметра, написана на староруски съ прѣкрасенъ почеркъ.

Тѣзи думи бѣха прѣведени отъ професора Семирадски съ латински букви на италиянски. Тѣ изражаваха слѣдующето:

„Въ не имѣте терпения, это прѣдпріятіе достойно поощрѣнія“.

Трѣбва да спомѣнемъ, че освѣнъ графиня Менарди и професоръ Семирадски никой отъ присѣтствующитѣ не познаваше руски езикъ; при това трѣбва да прибавимъ, че графинята, при всичко че бѣше родомъ рускиня, каза, че не познавала старорускитѣ букви, или славянската азбука.

Въ този случай, никой не можеше да подозрѣ, че има нѣкоя мистификация, отъ страна на медиумитѣ, още по-малко отъ страна на професора Седмирадски, когото всички дълбоко уважаваха за неговия възвишенъ характеръ и ученолюбивъ духъ.

Трѣбва още да забѣлѣжимъ, като едно приложение къмъ гаранцията, че отъ началото на сеанса не положихме на масата нито книга, нито моливъ, за това явлението може да се счита като двойно, състояще отъ прѣнасяне на вѣщъ и непосредствено писмо.

Събранието, като състави изново вѣригата, се обърна съ просба до невидимитѣ: да бждатъ тъй любезни и напишатъ нѣщо върху прѣдницата на коларисаната риза на Д-ръ Рише или по неговитѣ коларисани ржкави. Съ удари по стѣната, задъ медиумитѣ, невидимитѣ отговориha: почакайте; и дѣйствително, слѣдъ малко Д-ръ Рише обяви, че една ржка пишала нѣщо на неговия дѣсенъ ржжавъ.

Вѣрното е, че ржката, която пишеше, не бѣше ржката на медиума Д. Ж..., защото нея я дръжеше Д-ръ Рише силно стѣгната; когато Г-нъ Хофманъ попита, дали дръжи ржката, той отговори съ високъ гласъ: *Нѣ да, Господине, азъ съмъ напълно увѣренъ.*

За извършването на всичко това, не можеше да се прѣдположи, че медиума е употребилъ лѣвата си ржка, като вземемъ прѣдъ видъ неудобното положение, въ което се намираше, като смѣтнемъ още и свършенната тъмнина, която царуваше въ салона. Освѣнъ това Д-ръ Рише можеше да съгледа и

констатира, че тази ржка, която пишеше, бѣше чело-
вѣческа, а не психическа, по причина на разницата,
която съществуваше между чело-вѣческата и психи-
ческата.

Точно въ онова врѣме, когато неизвѣстната пси-
хическа ржка пишеше, чуха се разни удари; масата
почна да се движи и внезапно тя се вдигна на въз-
духа; тя се люлѣше също като да плуваше въ во-
да; послѣ падна. Слѣдъ малко запалиха свѣщъ и на-
мѣриха написано съ моливъ, на дѣсия ржкавъ на
Д-ръ Рише думата: *щастливъ*.

Тѣй като събранието настояваше да иска още
нѣкои явления, духа изяви желание да говори; всич-
ки се услухаха и чрѣзъ удари по стѣната се изказа
слѣдующата фраза: *Оставете медиума Д. Ж... съвсѣмъ*
самъ; излѣзте всички вънъ. Оставихме самъ медиума
въ стаята на сеанситѣ. Опредѣления знакъ за наше-
то влизане въ салона бѣше три ясни удара.

Ние се оттеглихме въ една друга стая, съседна
до онази, гдѣто се намираше Д. Ж. Въ стаята на
сеанситѣ се слушаше една голѣма гюрюлтия отъ у-
дари и шумъ, отъ трѣкането на въже по масата.
Слѣдъ нѣколко минути, Г-нъ Хофманъ помисли, или
му се показва, че чу третѣ удара отъ опредѣления
знакъ, и отвори вратата за да влѣзе въ салона, нѣ
веднага два силни удара екнаха и му показаха, че
не бѣше още врѣме. Слѣдъ седемъ, осемъ минути
се чу ясно опредѣления знакъ отъ третѣ удара, нѣ
за да се увѣрятъ всички по добръ, счетоха за нужд-
но да почакатъ да се повтори знака, послѣ влѣзѣха
въ салона. Д-ръ Рише, съ една свѣщъ на ржка, влѣ-
зе пръвъ въ стаята и се отпрати право къмъ медиу-
ма, когото намѣрихме свързанъ по всичкитѣ му чле-
нове за единъ столъ. Ръцѣтѣ му бѣха съединени
назадъ и врзани съ едно въже много стѣгнато;
краката му бѣха врзани за краката на стола; шия-
та му бѣше заобиколена стѣгнато нѣколко пѣти съ
въжето и наведена къмъ пода; това също въже

го дръжеше вързанъ съ стола въ най-неудобно и трудно положение и още вързанъ и за краката на масата, при която сѣдеше.

Слѣдъ едно внимателно изслѣждане направено отъ Г-на Рипе, Семирадски, Сантанжело, Менарди и Г-жа Менарди, всички можахъ да констатираме, че намѣренитѣ възели и връзвания бѣха една такава бъркотия, щото рѣшиха, че бѣше невъзможно единъ чловѣкъ да връжи самъ себе си по такъвъ начинъ. За да се освободи отъ всичкитѣ тѣзи връзалки и възели медиума и се избави отъ това мъчително положение, ние се оттеглихме въ съседната стая.

Додѣто ние чакахме нѣколко минути вънка, чухме да ехти тръбата, тѣпанна и нѣколко силни удара по масата. Послѣ разни удари и тропания ни извѣстиха, че развързватъ Ж. И дѣйствително, щомъ като го освободиха, той запали една свѣщъ и се упути къмъ вратата. Ние отъ вънка като видѣхме свѣтлината, помислихме, че ще се произведе нѣкое велико свѣтяще явление, нъ Д. Ж. се прѣдстави прѣдъ насъ усмихнатъ и спокоенъ, съвършено свободенъ и избавенъ отъ своитѣ мъчителни възели и болки.

Ние всички като се върнахме на мѣстата си, всѣкой отъ насъ искаше до колкото му бѣше възможно да обясни по-добре явлението, нъ желанието, да продължимъ сеанса и сполучимъ нови явления ни накара часъ по-скоро да установимъ изново въригата и изгасимъ свѣщъта.

Тогавъ почнаха явленията отъ материализация; флуидически рѣцъ пипахъ ту този, ту онзи отъ присутствующитѣ. Всичкитѣ нѣща бидоха прѣнесени отъ едно мѣсто на друго съ най-голѣмо внимание.

Масата се движеше и ходѣше по всѣко направление. Въ сѣщо врѣме, една трѣба и единъ кимвалъ се вдигнаха на въздуха и засвириха много силно, а Дръ Рипе и графъ Менарди обявиха, че много психически рѣцъ се прикосаваха до тѣхъ.

Д-ръ Седмирадски подебти присжествующитѣ да обърнатъ внимание и забѣлѣжатъ, че всичкитѣ тѣзи явления се произвеждаха въ едно и сжщо врѣме, и че по неговитѣ справедливи наблюдения, тржбата, която плуваше въ праздното пространство на стаята, сѣкапъ, че отговаряше, като увеличаваше силата на звуковетѣ, които произвождаше весело, за да си покаже радостта. Звуковетѣ и тропанията прѣстанаха, нѣ пипанията продължаваха, като съврѣменно се развиваха и още разни психически пламъци, догдѣто сполучиха да направатъ видима прѣкрасната онази фосфорическа ржка, която видѣхме въ единъ отъ прѣдшествующитѣ сеанси. Слѣдъ малко всичко се успокои и утихна.

Прѣвъ това врѣме медиума С. се движаше постоянно въ страшни конвулсии, както обикновенно ставаше това.

Г-нъ Менарди го дрѣжеше стѣгнато за лактитѣ и не го оставяше нито минута, отъ страхъ да не би да падне отъ силнитѣ конвулсии. Слѣдъ малко чухме, че падна нѣщо на масата отъ горѣ. Въ това сжщо врѣме масата се повдигна изново въ пространството, а инструментитѣ промѣниха мѣстата си, като свирѣха и падаха на земята. По дадения знакъ запалихме свѣщъ и намѣрихме на масата бантитѣ на С... които му бѣха отнети безъ да забѣлѣжатъ онѣзи, които го дрѣжеха стѣгнато за ржцѣтѣ.

Графъ Менарди още единъ пжтъ съ своето честно и благородно слово увѣри, че не е оставилъ медиума нито една секунда свободенъ, нито е усѣтилъ около себе си нѣкое движение, за да разумѣе, че се врѣши до него едно подобно странно явление.

Щомъ като се сврѣши сеанса, всички направи-ха разни контролни опити, за да се убѣдятъ дали можаше нѣкой да подражае и испълне искусвенно явленията, които се произведоха прѣди малко отъ невидимитѣ.

Д-ръ Рише взе барабанчето и, като го вдигна въ въздуха високо, го раздвижи по всеко направление. На първите още звукове, всички разумѣха, а доктора бѣше първия, който забѣлѣжи това, че въ врѣме на сеанса барабанчето ехтеше несравнено по-силно, по-ясно, и много по-високо.

Той се опита тогава да се качи на единъ столъ, нъ и отъ тамъ се констатира, че бървото промѣнение на мѣстата, снишението или повдигането на звуковетъ бѣха неподражаеми.

Забѣлѣжиха, че Д-ръ Рише бѣше високъ, и може би най-високия и едрия между всичкитъ присѣтствующи. Тъ тогава поискаха да измѣри той съ отворенитъ си лакти разстоянието, което раздѣляше психическитъ пламъци изъ по между имъ; нъ и на този опитъ трѣбваше да се убѣдятъ, че измамата бѣше невъзможна, защото извѣстното разстояние бѣше много по-голѣмо отъ онова, което можеше да измѣри единъ човекъ, ако отваряше по всичката ширина локтитъ и обятията си. Послѣ направиха други разни изслѣдвания, други нѣкои опити, нъ напраздно; явленията се припознаха отъ всички, като неподражаеми и вѣнъ отъ всеко съмнѣние.

Д-ръ Рише, като изрази на Г-нъ Хофманъ своята благодарностъ и удовлетворение, попита, дали може въ идущия сеансъ да доведе съ себе си единъ интименъ свой приятель Д-ръ Странисъ-Нотзингъ отъ Монако. Г-нъ Хофманъ съ готовностъ се съгласи на поисканото позволение и поблагодари тъй също за довѣрието и уважението, съ които удостояваха сеанситъ двама извѣстни учени, като пожелаха да почетатъ съ присѣтствието си нашата академия на психологически учени изслѣдвания.

(Слѣдва).

Въспоминания изъ послѣдната франко—пруска война.

Расказъ отъ Баронесса Сутнеръ

(Преводъ отъ „Ребусъ“)

У дома се събра неголѣмъ кръжокъ отъ близко познати. Около полунощъ единъ отъ гоститѣ стана да се прощава; примѣра се послѣдва и отъ другитѣ. Когато дойде М. Х., ний съ мъжа си го задържахме.

Като останахме трима, азъ напомнихъ на М. Х. неговото обѣщание да ми раскаже нѣкакъвъ си епизодъ изъ живота си

—Добрѣ, отговори той. Азъ никога никому не съмъ го расказвалъ. Може би, въ нѣкой случай вий да извлѣчете нѣкаква полза отъ него...

—Мога ли тогава да наименовамъ автора?

—Вий сами нѣма да поискате това, слѣдъ като чуете расказа ми, защото това би могло да ми навлѣче голѣми неприятности.

—Въ такъвъ случай бждете увѣрени въ моята скромность. И тѣй, ний ви слушаме.

М. Х. се отпустна въ едно дълбоко крѣсло и въ продължение на нѣколко минути посѣдя мълчаливо, съ закрити очи. Азъ забѣлѣжихъ трѣпки да минаватъ по всичкитѣ му членове и въ мигъ неговото весело лице стана мрачно. Най-сетнѣ той стана, расходи се нѣколко крачки изъ стаята и начена своя расказъ:

„Това бѣше слѣдъ сражението подъ Орлеанъ, когато, въ продължение на нѣколко дена, ний и французитѣ се бихме съ особено ожесточение, като си оспорвахме едни у други окончателната побѣда. Отряда, въ който се намирахъ азъ, бѣ пратенъ като авангардия по отсамната страна на Орлеанъ, въ мѣстностьта, която нѣма да назова.

Въ деня на встѣпленieto ни, както и въ надвѣчерieto, валише пороенъ дъждъ. Уморени, умокренi и гладни, ний едвамъ се крѣпѣхми на измъченитѣ коне. Ако тѣзи три неприятни усѣщания се съвпадатъ и повтарятъ често, мога да ви увѣря, че тѣ

дѣйстватъ много влѣ върху воинственния огънь на войниците и нерѣдко докарватъ въпроса: „Защо всичко туй?“ Макаръ ний да знаѣхме, че главната неприятелска войска отстъпи, но все-таки принудени бѣхме да вървие напредъ бавно и прѣдпазително, като се боѣхме, отъ една страна, отъ силно възбуденитѣ противъ насъ жители, отъ друга—отъ тѣзи проклѣти убийци—доброволнитѣ стрѣлци. Къмъ тѣхъ особено и се отправѣше всичката ни яростъ.

Отряда ѣздѣше въ лекъ рисъ, като се оглеждаше внимателно въ окръжаващата ни мѣстностъ. Ненадѣйно изъ гѣстата курия, която растѣше близо до пѣтя, пукнаха нѣколко вистрѣля, на които ний не можихме да отговориме, понеже неприятеля не се виждаше. Двама или трима отъ нашитѣ хора паднаха убити и останаха на пѣтя. Най-сетнѣ, при-вечеръ ний стигнахме до мѣстоназначението си.

Прѣдъ насъ се растилаше голѣмо село, потопено въ падающия мракъ.

Азъ го виждамъ, като да е сега прѣдъ очитѣ ми: верѣдъ зелената равнина—къщата обиколени съ овощни градини, малката черкова съ кръглата камбанария, отъ която се разнасѣше благовѣсть. Много изъ между нашитѣ се кръстѣха набожно. Не единъ изъ тѣхъ, вѣроятно, си спомнѣше родното село.

Като встѣпихме въ село, прѣдния нашъ отрядъ съ барабанно думкане обяви нашето присѣствие. Слѣдъ нѣколко минути двѣ длѣжностни лица—попа и емета—стоѣха вече посрѣдъ голѣмия черковенъ мегданъ.

Началника на отряда се обърна къмъ тѣхъ съ формалнитѣ въпроси:

—Напустна ли неприятеля селото?

Каква войска е минувала прѣзъ него?

Къмъ кждѣ е отишла?

Слѣдъ туй той ги помоли да му отговорятъ по съвѣсть: не се ли криятъ въ селото доброволни стрѣл-

ци, и обяви, че въ случай ако ги укрятъ, виновните се прѣдаватъ на смъртно наказание.

Когато бѣха изпълнени всички формалности и поставени часови, пристѣпихме да наредиме отряда по квартири. Двама мои приятели и мене помѣстиха въ кжщата на свѣщенника.

Слѣдъ часъ ний четирмата—свѣщенника се присѣдини при насъ—сѣдѣхме вече около масата, подиръ сито ѣдене, на вино и на цигари.

Нашия домакинъ, челоуѣкъ около 70 годишенъ, съ своето добродушие и любезность ни направи скоро да забравиме, че ний се намираме въ неприятелска страна. На младостъ той прѣкаралъ нѣколко години въ Хайделбергъ и за туй съ голѣмъ интересъ ни распитваше за тамъ. Авъ можихъ напълно да го удовлетвори въ това отношение, тъй като съмъ живелъ тамъ доста дълго време. Когато случайно му назовавахъ нему позната улица, бирария или расходка, благитѣ глѣзбови очи на стареца пламваха въ младенчески огънь.

Цѣлата негова фигура съ бѣли косми и ласкава усмивка дишаше искренность, даже може да се каже дѣтска наивность; въ разговора си съ насъ той често замѣняваше думата „господине“ съ думитѣ „чадо мое“ или „мило чадо“. Добриятъ старецъ прѣвъ цѣлъ животъ добросѣвѣстно изпълнявалъ своитѣ скромни пастирски длѣжности и въ насъ виждаше само хора, които също добросѣвѣстно изпълняватъ своя дългъ, но никакъ не и врагове. Той откровенно ни справѣше за своитѣ дрѣбни скърби и радости, за своитѣ любими занятия въ училището съ енорийскитѣ дѣца, на които гледалъ като на свои дѣца, за скжпитѣ му на сърдцето книги, въ които той трѣсѣлъ утѣха и радость. Показа ни саморжчната си сборка минерали и трѣви. Каква прѣкрасна бѣше тази душа! Чиста, прозрачна, като кристалъ! И авъ отъ все сърдце обикнахъ този безхитростенъ старецъ. А това, че той принадлежеше къмъ неприятелска

намъ народностъ, го правѣше още по-драгъ за мене. Той бѣше човекъ дълбоко вѣрующъ и почитващъ споредъ думитѣ на Евангелието. Сѣкамъ и той почувства къмъ мене особена симпатия.

Въпрѣки голѣмата ни умора, ний прѣкарахме въ разговоръ нѣколко часа. Около единайсѣтъ добрия свѣщенникъ ни заведе въ назначената за насъ стая, която му служела обикновено за кабинетъ. Въ нея имаше шкафъ съ малка библиотека и сборки, патъ покритъ съ кожа и който замѣняше кревата, нѣколко крѣсла, голѣма писалищна маса съ едно распятие по срѣдата и портретъ на човекъ съ внушителенъ изгледъ.

—Този портретъ е на баща ми—ни поясни той, като освѣтли фотографията. Той сѣщо е служилъ въ войската при Наполеона... Тогава нашата роля бѣше съвършено друга: ний бѣхме побѣдители... Всичко се измѣня... Да бѣде въ всичко волята Божия!—прибави той като въздѣхна тежко. А ето и мойтѣ желтурчета!—като се усмѣ, показа свѣщенника на канарчетата. Въ тѣхъ е почти всичката ми радостъ... Всеки день прѣвъ врѣме закуската и обѣда тѣ прихвъркватъ на масата, взематъ трохички отъ устата ми, сутрѣ ще видите сами това. Сега ми позволете да ви пожелаая лека нощъ; вий, вѣроятно, сте уморени. Бѣдни дѣца!

Той съ чувство стисна ръката на другаря ми, а сѣтна на мене, а азъ,—азъ не можахъ да устоя,—па, освѣнъ туй, въ мойта постѣпка нѣмаше нищо унизително—той е старецъ на 70 години, свѣщенникъ.. а азъ—юноша.. съ едва дума, азъ се наведѣхъ, да му цалуна ръка. Но той бързо я отдръгна и, като я постави на главата ми, проговори: „Лека нощъ, драго чадо!“

М. Х. трѣпетно си прѣкара ръката по косата.

—Ахъ, това благословение!.. Какъ дълго ме горѣ то!

Слѣдъ минутна замисленность той продължи:

„Като се простихме, ний лѣгнахме да спимъ. Поручикъ Г. на пата, а азъ на едно крѣсло, отъ което, съ помощта на два стола, направихъ единъ видъ креватъ. Третия ни другаръ, поручикъ Р., бѣше дежуренъ. Той, снабденъ съ цигари и шише бордо, отиде въ другата стая, въ горния катъ, изъ провореца на която се виждаше селото и нашитѣ караули, които Р. бѣше длъженъ да наблюдава. На хаета се помѣстиха вѣстовитѣ ни.

Като поспахме нѣколко врѣме, азъ отведнажъ бѣхъ разбуденъ отъ оръжейни вистрѣли. Отначало азъ помислѣхъ, че така ми се струва; но слѣдъ първия вистрѣлъ послѣдва втори и сетнѣ трети; другаря ми ме повика. Ний скочихме бързо, облѣкнахме се, додѣто, между това, гърмежа продължаваше; прѣзъ провореца се видѣше едно ярко огнено кълбо, което се поднимаше надъ селото.

Въ десетъ минути цѣлия отрядъ се събра въ двора.

Жителитѣ стрѣляли на войницитѣ ни и за на казание къщата имъ бѣха запалени.

При провѣрката не се оказаха петъ войника и поручикъ Р. Ний прѣдполагахме, че той ще е отишелъ да провѣрѣва караулитѣ. Азъ се упътихъ къмъ стаята му за да погледна на горящето село, но по стълбата се спрѣгнахъ въ нѣкакво си меко тѣло. Чу се глухъ, болѣзенъ стонъ. Азъ драснахъ паличе и видѣхъ на стѣпалата вѣстовоя на поручика. Нещастния едва дышаше: гърдитѣ му бѣха промушени, главата му разсѣчена съ брадва.

Безъ да губя ни минута азъ се спустнахъ въ стаята; тамъ на кревата, безъ никакъвъ признакъ отъ живото, лѣжеше поручикъ Р., съ рассѣпена на двѣ глава; устата му бѣше запушена съ кърпата му. Останалитѣ четире войника баха убити въ село.

Въ петъ часа сутрината се събра воененъ съдъ, прѣдъ който доведѣха свѣщенника, кмета и много други жители.

На сѣда се разясни, че куруджия (горски стражарь), племенникъ на свѣщенника, принадлежашъ къмъ доброволнитѣ стрѣлци, съ нѣколко млади хора отъ сѣщото село, които се върнали вечеръта, нападнали прѣзъ нощъта нашитѣ.

Но ето кое бѣ ужасно!

Въ засѣданието се яви селския говедарь и заяви, че вчера, късно вечеръта, той видѣлъ, какъ свѣщенника пуствалъ племенника си у тѣхъ въ двора.

Мене обвлада така ужасъ, като да бѣхъ самъ виновенъ.

—Може ли да бѣде истина това, г. Кюре? извикахъ азъ.

Стареца подигна глава и погледна ме право въ лицето съ своитѣ спокойни очи.

—Да, отговори той печално:—азъ пуствнахъ сина на моята нещастна сестра въ помѣщението за козитѣ за да го спася, сиромаша, отъ смъртъ. Кълня се въ распятието, че не знаѣхъ ни най малко за неговитѣ замисли—вѣрвайте ме!

Лично азъ бѣхъ въ това убѣденъ, но каква отъ туй полза! Азъ знаѣхъ отъ напрѣдъ, съ какво ще се свърши дѣлото. Въ деветъ часа, рѣшението бѣше извѣстно.

Цѣлото село трѣбваше да бѣде изгорено още днесъ. Свѣщенника бѣ признатъ за виновенъ въ укриване убиеца—доброволния стрѣлецъ, и осѣденъ да бѣде обѣсенъ на вратата на своята къща.

Когато М. Х. произнесе думата „обѣсенъ“, азъ забѣлѣжихъ трѣпки отново да пропѣлзватъ по членовѣтъ му.

—Нима обѣсиха добрия старъ свѣщенникъ? попитахъ азъ съ страхъ.—Нима сториха това?

—Да. Азъ молихъ командующия да смегчи присѣдата, но нищо не сиолучихъ. Мене назначиха изпълнителъ на тая присѣда и, вѣрвайте, отчаянието ми бѣше тѣй голѣмо, че ми идѣше мисль да си пуствна единъ куршумъ въ главата. Само любовъта

къмъ старитѣ ми родители ме удържа. А що стана по-нататѣкъ... За щастие много нѣщо се изгуби изъ памѣтѣта ми, но това, което остана въ нея, азъ никога не мога да го забравя. Колко е ужасна войната съ всичкитѣ нейни условия! Азъ до сега трѣпера като си я припомня. Позволете ми да не продължавамъ по вече.

— Не, не, моля ви, азъ искамъ да зная свършека. И тѣй, присѣдата била турена въ изпълнение.

— Разбира се! Друго-яче не можеше. Мекостѣта въ време на война е неумѣстна и опасна. Азъ самъ съобщихъ на стареца за присѣдата, като прѣмълчахъ за вида на наказанието.

— Азъ очаквахъ това и се приготвихъ, отговори той съвършено спокойно.

Но когато, по моя заповѣдь, запалиха селото отъ четирѣхъ страни, нещастния не удържа и заплака. Да изгори всичко, което той тѣй много любѣше на земята! Дасе унищожатъ училището, болницата, въ които лѣжаха още нѣколко оставени нещастника... неговата прѣкрасна черкова, неговитѣ сбирки, събрани съ трудъ прѣвъ много години... Може би, той мислѣше въ него мигъ за любимитѣ си птички... Азъ не зная за какво именно мислѣше той въ това време, само неговия скърбенъ писѣкъ бѣше ужасенъ. Но още по-ужасно бѣше туй, което стана подирѣ. Когато бѣ произнесена думата „вжже“, свѣщенника падна на колѣне... Азъ като да го виждамъ ей сега съ протегнати напрѣдъ ръцѣ. „Въ името на милосердний Богъ ви моля да ме избавите отъ такава позорна смъртъ,—молѣше се той съ сълзи. — Моля ви да ме застрѣлятъ...“ Но не му бѣше съдено да умрѣ отъ такава почетна смъртъ.

Какво страшно видѣние! По моя знакъ, туриха му вжжето на врата и го поведѣха къмъ вратата на къщата му... Какво биде по-нататѣкъ.—не зная—азъ се обърнахъ...

Азъ го видѣхъ вече мъртъвъ — въ дълга черна роба съ извадена вѣнъ сива глава. Цѣлото село бѣше обзето отъ пламъци, наврѣдъ се слушаха стонове отъ хора, ревъ на обезумѣли отъ страхъ говѣда, зацрѣни въ оборитѣ. Нашитѣ войници убиваха всѣки, който се опитваше да спрѣ пожара. Цвѣтущото още въ надвечерието село сега прѣдставляваше ужасна картина отъ развалини. Посрѣдъ всичко туй мене неотстъпно прѣслѣдваха добритѣ сини очи на стареца, негова умоляючи, пѣленъ съужасъ погледъ. О, очи! Какъ мъчно е да се забравятъ! Отъ всѣко друго видение може да се избавишъ, но отъ погледа на умирающия, комуто самъ си причинилъ смъртъ, макаръ и неволно, — никога!..“

Социализмъ и Спиритизмъ.

(Рѣчь, държана отъ Г-нъ Леонъ Денисъ, на 20-й Априлий 1895, въ кафе „Националъ“ въ Лиежъ)

(„Le Messenger“).

Госпожи и Господа,

Рѣчта, съ която искамъ да ви занимая днесъ носи заглавието: „Социализмъ и Спиритизмъ“. Известно ви е, че първата отъ тѣзи двѣ точки е разглеждана отъ много оратори; но и азъ искамъ да ви дамъ едно резюме по нея, защото тя ще ми послужи по-добрѣ да развия прѣдлагаемия въпросъ, въ свръзка съ нашата философия. —

Социализма си е вече вземалъ едно мѣсто въ свѣта и то твърдѣ значително мѣсто, може да се каже даже и прѣобладающе. Отъ начало той вървѣше бавно; бѣше прѣарѣнъ, прѣслѣдванъ, угнетяванъ. Но той прокара пѣтя си, напрѣдна и днесъ е станалъ една сила, която е моста на велики движения, чиито послѣдствия създаватъ епохи въ историята. Разбуденъ отъ дълбокия сънъ, той тръгна къмъ

цѣльта си—да прѣдприеме едно подобрѣние за тѣзи, които се сражаватъ и страдатъ. Може да се каже, че еволюциония Социализмъ намира еднакво мотивъ за своето съществуване и въ самия законъ на напрѣдъка. Той проявява законни ламтения, които толкова много почиватъ върху правдата и разума.

Още въ началото на движението на съврѣмения Социализмъ, нѣщо прѣди петдесетъ години, Фурие, Кабе, Прудонъ познаваха само една сила, прѣдначена да имъ даде послѣдователи: убѣждението. Днесъ намираме тая система „Vieux jeu“ (стара пѣсенъ), което се счита за свѣто изречение. Нѣкои даже мечтаятъ да се употреби силата и жестокостта.

Но какво може да произлѣзе отъ всичко това, ако не да си промѣнятъ мѣстата богатството и чело-вѣческата мизерия? Умразата и отмъщението пакъ ще населяватъ чело-вѣческото сърдце: всѣко нѣщо отново ще се почне, защото никакво подобрѣние не е станало.

Когато разглеждаме всѣка социалистическа система и добръ изучимъ всѣко тѣхно учение, намираме една основа, върху която всички почти почиватъ: това е принципа на сдружаването, противоположенъ на нашия инстинктъ на индивидуализма. Но за да породи прилагането на този принципъ всички добри послѣдствия, трѣбва солидарността и братството да почиватъ върху здрава и дългострайна основа. Ний виждаме добръ материала, елементитѣ, но, за да ги съединимъ, за да направимъ отъ тѣхъ здание, което да посрѣщне както трѣбва разрушението, причинявано отъ врѣмето, трѣбва да има циментъ, здрави връски.

Кжѣ сж тѣзи връски? Гдѣ е този циментъ? Казва ни се, че общността на нуждитѣ ще съедини хората помежду имъ. До сега, обаче, прилаганията принципа на солидарността въ дѣйствиe не сж ни дали никакви достатъчно убѣдителни резултати—даже неблагоприятни. Наврѣдъ съ течение на врѣмето

несъгласия сж се вмѣжвали между асоциациитѣ, коварствата наслѣдватъ коварствата, управляжщитѣ наслѣдватъ управляжщитѣ и ето че виждаме работата подкопана. Туй азъ говоря отъ опитъ. И защо е това? Защото чувството на индивидуализма държи голѣмо мѣсто въ чловѣка. Всѣкой отъ насъ го знае: самоотрицанието, прѣданността даже сж нѣща твърдѣ рѣдки.—

Но пъкъ това не значи, че чловѣчеството не е до тамъ подготвенно, за да опита приложението на социалната система. Не. То трѣбва да вземе участие въ движението, съ това само условие, което трѣбва да има прѣдъ видъ, че нищо не е трайно безъ справедливостта.

Освѣнъ това, злинитѣ, за които обвиняваме сждбата, често цѣти иматъ своя источникъ въ насъ самитѣ: не сме ли ний, които притѣжаваме разни страсти, егоизмъ и малко или много онова чувство на индивидуализмъ? Ето защо първия въпросъ за рѣшение е подобрѣнието на личността; трѣбва да създадемъ нови чловѣци, ако искаме да прѣродимъ чловѣчеството.

Моралното възпитание е най-силния и най енергичния инструментъ, който ще ни тикне къмъ тази благородна цѣль. Не е просвѣщението—тоестъ знанието на много факти, което е нужно на чловѣка, но свѣтливата, която освѣтява проблемата на живота. Просвѣщението е недостатъчно и нецѣлно. Освѣнъ това, само то не е достатъчно силно да подкрѣпи чловѣка прѣимущественно въ борбата му, която води въ живота.

Ако не прибѣгнемъ къмъ развитието на морала, ний ще градимъ зданието си върху пѣсѣка: рацѣтѣ и ума ни ще сградятъ постройка, чийто животъ ще е ефемеренъ. И това обвинение еднакво добрѣ се прилага и на просвѣщението, което дава училището, такова каквото си е за сега, защото това учили-

ще не възпитава ученика да вникне въ своитѣ недостатъци и да се труди за намалението имъ.

Напротивъ, учението, което черковата е проповѣдвала, задържало е ума подъ опека; то прѣпятствува всѣчески на чловѣческия духъ да провѣрjava и не му допуца да черпи знанието си отъ други источники, освѣнъ отъ тѣзи, които носятъ печата на свѣщенната иерархия.

Черковата пази интереситѣ си, каквото и да коштуватъ: тя ще направи всичко, тя ще прѣдприеме и невъзможното. Не видѣхме ли, какъ тя (черковата) не припознаваше никаква република и какъ прѣди едно столѣтие я нападаше? Не видѣхме ли Г-нъ де Мионъ, папата и много други, да подаватъ ржка на демократическото, сжщеврѣменно и социалистическото движение, съ единичката цѣль да го смажатъ и така да поставятъ народния карабъ по водата на католицизма?

За нещастие и материализма, чието проповѣдване отъ университетитѣ се вече чувства, сжщо не може да ни задоволи. Такава теория, която почива върху фаталността, върху вѣрването въ едни слѣпи сили, има за начало да отрича свободата и отговорността.

И чудно нѣщо, въ политическото и економическо движение ний виждаме много апостоли на свободата да се придържатъ до това философско понятие. Трѣбва да признаемъ, че сжществува едно противорѣчие между тѣхнитѣ идеи и тѣхнитѣ дѣла, слѣдователно трѣбва да се заключи, че тѣ самитѣ не сж послѣдователни, или пъкъ че не изучаватъ сами основателно нѣщата.

Тѣхната логика достига до нѣщо по-далечъ отъ фаталността: не битието; за морала и дума не става. Както мъченика, така и палача, строгия алтруистъ, както и пълния до коститѣ развратникъ—ще умратъ съ съвършенно равенство помежду си! И *a priori* да разсжждаваме, распространението на такава една докт-

рина ще има ужасни послѣдствия въ морално отношение.

Но ето единъ трети елементъ, който се явява на сцената и който сподѣля отчасти прѣдшествуващите двѣ идеи: спиритизма. Може да ви позачуди малко нѣщо, като чуете да ви казвамъ, че тази философия може да примири нѣща брутални съ идеала, що имаме въ насъ си.

Да, този спиритизмъ, който върви бавно, но сигурно къмъ цѣльта си, числи съ милиони партизани и то само за четвъртъ столѣтие, който, като всѣка нова идея, е билъ тласканъ насамъ и нататъкъ, навлѣкалъ си е подигравките и нападките почти на всички.

Но прѣминаха се вече врѣмената на испитанията; много авторитети, отъ първа степенъ може да се каже, отдадоха му право да се причисли и той къмъ срѣдата на научните общества, да стане достояние на почетни и официални академии. Нека спомѣнемъ имена: Уиллиамъ Круксъ отъ кралевското общество въ Лондонъ; Шиаппарелли, директоръ на Миланската обсерватория, Жибие, най-добрия ученикъ на Пастьора, Риге, профессоръ въ медицинското училище въ Парижъ—и всички тѣзи, що потвърдяватъ истинността на духовните явления, отъ които се доказва, че една интеллигентна сила, а същеврѣменно и отговорна за своите дѣйствия, прѣживява тѣлото ни и продължава своята еволюция. Неусѣтно науката захвана да чувствува влиянието, причинено отъ распространението на спиритическите идеи и всѣкой може да прѣдскаже сполучливо, че скоро тя ще се прѣобразува и ще припознае открито автентичността и теорията на спиритизма.

Спиритизма може да стане цимента, който ще за-
якчи материала на общественото здание. Въ всѣкой случай той ще ни даде свѣтлината на морала и развитие въ насъ дълбокото чувство на справедливостъ: като обближи хората. Той ще стане могщия лостъ,

който ще да съдѣйствиува за осъществлението на онова велико прѣдприятие, наречено: общественно подновление.

Отъ самия животъ произтича едно важно нѣщо, или по-добрѣ единъ могъщъ мораленъ законъ. Този законъ е, че всѣкой се възнаграждава споредъ заслугитѣ си.

Ще ми се възрази, че най-добритѣ хора сж нещастници, защото порока наврѣдъ тържествува; да, но ний трѣбва да държимъ смѣтка за по-напрѣшнитѣ съществувания, на които послѣдствията вжусяваме въ сегашния животъ. Освѣнъ това, щастието зависи отъ самия человекъ; то произхожда отъ силата на морала и то не се намира нито въ славата, нито въ честта, нито въ богатството.

Но какво виждаме ний днесъ? Человѣчеството е вмъкнато въ едно безисходно мѣсто. Отъ една страна натрупани нечути богатства, отъ друга, мжже, старци и дѣца осждени да умратъ отъ гладъ по улицитѣ. И всичко това, защото всички сме трѣсѣли жадно богатство, пари: а това, което у насъ е безсмъртно, духа, прѣнебрегнали сме го, отказали сме се отъ него.

Да, щастието се намира въ взаимната любовъ на человекитѣ и тѣхнитѣ подобни; въ съзнанието на прѣдназначението ни въ живота, което съзнание успокоява едноврѣменно прищѣвжитѣ на душата ни и мечтанията на мозъка ни.— (Слѣдва).

Изъ Messenger. (взето изъ „La Gazette de Bruxelles“).

Кюмберланъ и Миссъ Бентлей.

Прѣди десетина години, когато Кюмберланъ дойде да прѣдстави чудеснитѣ си опити относително прѣдаването на мисълта, цѣль Брюкселъ се смути и растрѣвожи. Скептицитѣ се опитаха да се поди-

гряятъ съ ясновидеца и го нарекоха просякъ и шарлатанинъ, нъ тѣхната злоба биде излишна. Това стана причина на едно събитие, което растревужи и въздигна цѣлъ градъ на крака.

Когато Кюмберландъ бѣше затворенъ въ Grand Hôtel подъ стражата на лица благонадежни, единъ свѣщенникъ—който сега скоро се помина — отиде и забоди една игла на една завѣса въ хотелъ де l'Univers улица Neuve, послѣ се върна за водителъ—нъ водителъ неутраленъ на Английския експериментаторъ. Кюмберландъ си връза очитѣ съ една бѣла крѣпа стѣгнатата и взе ржката на свещеника; той като пристигна на улицата, нѣколко минути се подвоуми, нъ внезапно почна да тича, като влачаше нещастния пастиръ слѣдъ себе си, който съ дѣждебранителя подъ мишницата прѣпънваше се да падне по калнитѣ камъни на улицата, и едва съ голѣми мжчнотии можѣ да го послѣдва; слѣдъ тѣхъ стотина челоуѣци тичаха, като едни падаха на други. и бързаха и се бутаха въ най-голѣмъ безпорядѣкъ... Хората, които не знаѣха работата, удивлени питаха какво е това челоуѣческо смущение, и защо тѣзи хора тичатъ по петитѣ на този стария господинъ, когото влачи единъ челоуѣкъ въ връзани очи?

Кюмберландъ безъ да се поколебае, смѣло се вмжкна въ *hôtel l'univers* и право отиде при завѣсата и взе иглата. Това бѣше истинско тържество!

Отъ тогава много подражатели се явиха малко много способни и дойдоха да ни покажатъ своитѣ опити и искусство и, както почти всѣкога въ такива случаи става, тѣзи послѣднитѣ спомогнаха да се забрави първия. Както и да е, трѣбва да се кажи истината, че яснотата и точнотата, съ които Кюмберландъ узнаваше мисълта и изпълняваше даденитѣ установени заповѣди, бѣха поразителни.

Наукага отдавна се занимава съ тѣзи явления, нъ до сега не можѣ да даде окончателно обяснение относително тѣхъ. Тя постоянно трѣси, тя опит-

ва, нъ още се колебае... а въображението на зрителя свободно може да се прѣдава на всѣкакви прѣдположения: дали това е хипнотизмъ? Дали не е крайна нервна чувствителностъ?

Тука се прѣдставлява една непонятна тайна, която се дотрогва, може би, до най-еластичнитѣ психологически проблеми, която при това показва колко чловѣкъ, който може да узнае толкосъ природни закони, е останалъ съвсѣмъ още невѣжа относително себе си; а тази тайна смущава и безспокои.

Опититѣ на Миссѣ Бентлей, *антимагнетически*, не сж нови за насъ, защото и тя, създателка на тѣзи новъ видъ опити, слѣдъ малко видѣ свойтѣ опити произведени отъ други; послѣдната година, именно въ Кастанския Музей, силата надъ материята и съпротивлението на една слаба и нѣжна жена възбуди крайно умоветѣ.

Миссѣ Бентлей е една личностъ съ вѣнкапшность твърдѣ нѣжна, „тя нѣма нищо извънредно и неестественно у себе си,“ казва разказвача; тя не произвежда освѣнъ опити *физически*, които много заинтересоваха Русския Господарь, Данимарския царь и много още *знаменити* личности.

Тѣзи личности знаменити или не, тѣ не е за чудо ако бидоха удивлени и поразени, защото всѣкоя жива душа си задава въпроси: какъ тази толкосъ слаба и нѣжна мома, какъ съ една прѣчка, която дрѣжи на ржката, може да прѣпятствува и не допуска нѣкой прѣдмѣтъ да се прикася на земята. Какъ стояща само на едната си нога, може да се бори, отблъсва и противостои противъ най-силния и здравия чловѣкъ, който не сполучава да я принуди да отстапи нито една линия отъ мѣстото ѳ? Какъ тя успѣва да уголѣми своята тежестъ до такава стѣпень, шото да не бжде възможно на най-силния великанъ да я повдигне отъ земята? Какъ тя може, безъ никакво видимо затруднение да повдига една грамадна маса съ чегирма насѣдали чловѣка?...

Списанието „La nature“ се опита да даде едно обяснение за тази извънредна противодѣйствующа сила, като каза че: когато антимагнетизаторката вдигаше масата натоварена съ четирмата челоуѣка на въздуха, не я вдигахме много високо отъ земята.— Усилието, което тя правеше за да ги повдигне бѣше твърдѣ умѣрено, защото личноститѣ, които сѣдѣха на масата и на които краката почиваха на земята, вдигаха безъ никакво съмнѣние всичката тежестъ; и че съпротивлението, което тя поставяше противъ налягането на прѣчката, бѣше почти самовѣобравимо, като раздвоението на силитѣ унищожаваше старанието и усилието. Нѣ тѣзи обясненія, за нѣкои си, може би, вѣроятни, за повечето мислители сж малко убѣдителни.

И въ този случай, въображението може да се прѣдаде на всѣкакви прѣдположения.

Прѣвела: А. Дръ Желѣскова.

Случая съ единъ химикъ.

(Изъ Revue Spirite)

Въ XVI-й вѣкъ, въ Парижъ, живѣеше единъ много добъръ и способенъ химикъ. Той единъ день взе отъ рѣцѣтѣ на единъ свещеникъ малко крѣвь, съхранена въ едно стѣкло, съ цѣль да я анализира и прави опитъ.

Единъ събботенъ день, разказва Webster, почна да работи прилѣжно и анализира крѣвьта. Идущия петѣкъ верѣдъ ноцъ химика се събуди отъ единъ странъ викъ подобенъ на мучението на една крава, или на рева на единъ лѣвъ. Когато вика прѣстана, *Липсирз* —това бѣше името на химика—се помъчи да заспи изново; въ нея мивута, луната сиѣтеше съ най-голѣмия си блѣсъкъ и освѣтляваше съвсѣмъ ясно стаята. Експериментатора внезапно съгле-

да единъ гжстъ облакъ, който се исплъзгаше като нѣкоя сѣвка между очитѣ му и прозореца.

Нему се показва, че това бѣше челоуѣчески образъ и оплашенъ се провикна съ всичката си сила; на това облака веднага исчезна. Другия день, хората които живѣха въ сѣсѣднитѣ стаи и които бѣха достопочтени и за довѣрие личности, увѣриха всички, че и тѣ чули, положително чули страшния ревъ, който събуди химика облѣнъ въ потъ.

Прѣзъ цѣлия него день химика се умори да приема гостѣ и отговаря на разнитѣ въпроси, които му задаваха приятелитѣ относително случая, нъ въпрѣки своя страхъ, отъ който още продължаваше да е блѣденъ, експериментатора не се показваше много очуденъ отъ този свръхестественъ случай. Той ето какъ обясняваше това явление:

„Когато се вземе кръвъ отъ нѣкой боленъ челоуѣкъ и се спази отдѣлно, а челоуѣка слѣдъ малко умре; при разлагането на трупа, кръвта отъ своя страна, която е частъ отъ неговитѣ вени, отъ само себе си почва тѣй сжщо да се разлага, а анимическия духъ, като се отдѣля отъ *флуида*, естествено се стрѣми да се присѣдини къмъ душата, която избѣгна отъ тѣлото“.

И дѣйствително, продължава Webster, сжббота сутринната, експериментатора влѣзе въ своята лаборатория, изслѣдва съ голѣмо внимание дистилираната кръвъ и въ утайката на кръвта намѣри изображението на единъ челоуѣчески образъ: лицето, очитѣ, носа, коситѣ, *дору и цвѣта на лицето* се виждаха ясно!

Webster още прибавлява: очевидецъ свидѣтель на това явление билъ Бурдалу, главния секретаръ на Херцога де Гизъ и Иладъ, отъ когото заѣхъ тазъ история, която той сжщо я узналъ отъ живущитѣ въ дома, дѣто се случи събитието.

РАЗНИ.

Капризитѣ на мълніята. — В. Le Precurseur пише: знае се, че атмосферическото електричество има по нѣкога необясними дѣйствия. Medical Times цитува случая съ единъ чловѣкъ, който билъ ослѣпѣлъ отъ мълнія и слѣдъ петъ години прогледналъ пакъ отъ мълнія. Единъ грѣмогевиченъ ударъ може да изгори дрѣхитѣ на нѣкого, безъ да поврѣди самия него, или пѣкъ обратно. На едно дѣте, убито отъ грѣмотевица, шапката му била пробита, а главата незакачена. Намѣри се само изгорѣло по цѣлата дължина на дѣсната му страна до испъкналата кость на крака, отъ дѣто електричеството се прѣхвърлило върху обущата, които била раскѣсани, изгорени, отхвърлени безъ да пострада нѣщо кожата.

Знае се сжщо, че прѣвъ врѣме на буря телеграфическитѣ и телефонически апарати дрънкатъ. Еднжжъ, единъ телеграфистъ въ Нью-Йоркъ билъ събуденъ прѣвъ нощта отъ дрънкането на единъ отъ апаратитѣ, расклатенъ отъ една страшна буря. Но най-любопитното било, че апарата поченалъ да телеграфира и телеграфиста, като станалъ, дешифриралъ съ очудване слѣдвната фраза: „Гледайте сандѣкъ!“ Имало въ жгжла на писалището единъ дългъ сандѣкъ или касса. Той го отворилъ и видѣлъ да излазя отъ вжтрѣ съвършено смутено единъ чловѣкъ, който си призналъ, че се билъ скрилъ за да открадне електрически кабелъ (телъ на прѣвъ морето). До сега не сж можле да узнаятъ, кой е пратилъ депешата и я отдаватъ на атмосферическото електричество!!!

Единъ новъ Мессия, пише L'Etoile Belge, се явилъ верѣдъ честититѣ жители на Ново Мексико. Той се нарича Францисъ Шладеръ и прѣди една година е билъ единъ миренъ кундурадгия въ Денверъ. Сега той минава поля и гори да лѣкува неджгавитѣ, слѣпитѣ, глухитѣ, безъ да иска да взема никакво въз-

награждение за своите чудесни излѣчения. Напоследъ-
тъжъ той се е въздържалъ да не яде около осемъ
дена и туй убѣдило още повече простолюдието. То-
ва е много евтинъ начинъ да стане человекъ Богъ.
Succi и Merlatti, които нѣмаха никакъ претевцията че
сж Мессии, говѣха много повече.

Горния Мессия, притурга Messenger, е просто е-
динъ медиумъ лѣчитель, като докторъ Невтонъ, зу-
ава Яковъ, свѣшеникъ D'ars и много други. Единъ
всѣкимѣсеченъ вѣстникъ съобщава, че мексиканскитѣ
фамиллии отъ всѣки страни ходѣли да го молятъ да
иди да излѣкува тѣхнитѣ болни, но той не стивалъ
освѣнъ тамъ, дѣто негова невидимъ ръководителъ го
ушжтвалъ. Единъ слѣпъ, отъ три години, проглед-
налъ щомъ се допрѣлъ до ръцѣтъ му. Едно младо
момиче, на 16 години, което не можало да си движи
ръцѣтъ, работи сега вече на нивята. Много още чу-
десви исцѣрвания разказватъ за него.

Други странности на мълніята. — Le Soleil пише:
Прѣзъ голѣмата буря въ града Нантъ, мълнія пад-
нала върху къщата № 3 на quai Le la Fosse. Нищо не
се случило на хората, нъ отъ него день всички ме-
талически вѣщи се наелектризирали. Сѣдове, печи,
електрически телове расклащатъ человекъ, щомъ се
допре до тѣхъ. Така поне съобщаватъ мѣстнитѣ
вѣстници.

Кореспонденция.

Приети лева отъ: Берновско с. Желѣзна и Иванъ Степа-
новъ, 7; и Иванъ Георгиевъ, 5. — Бургазъ и К. Праматаровъ, 7 30.
— Пловдивъ и Тодоръ Върбановъ, 5 — Пловдивско с. Перушица и
Костан. Г. Пийчевъ, 5; и Петъръ Тодоровъ, 5. — Плѣвенъ и Дим.
Стояновъ, 5 — Казанлъжско с. Габарево и Василь С. Илиевъ, 5.
— Самоковъ и Р. Гойнारेва 5; — и К. Николовъ, 5 — Свищовско
с Козловецъ и Ангелъ Хр. Мирчевъ, 3 50. — Хасково и Поруч.
Шилимановъ, 10. — Ямболъ и Ат. П. Джамаловъ, 3. —

Реданцията.